מהדורה למורה – מבחן גרסה ב׳

טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון – ואחריהם עותק המבחן

מהדורה למורה

מהדורה למורה – טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון

טבלת ניקוד (100 נקודות)

חלק	סעיף	פריטים	נק׳ לפריט	סה״כ
חלק א׳	שאלות רב-ברירה	12	2	24
חלק א׳	נכון / לא נכון	6	2	12
חלק א׳	התאמת מושגים	8	1	8
חלק ב׳	ציר זמן	8	1	8
חלק ב׳	ניתוח מקור	3	4	12
חלק ב׳	משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית	2	4	8
חלק ג׳	שאלות קצרות	4	4	16
חלק ג׳	שאלה מורחבת – בחרו אחת	1 מתוך 2	12	12
סה״כ				**100**

חלק א׳ – ידע (44 נקודות)

שאלות רב-ברירה

1. **א. מקור שנכתב מאוחר יותר בידי מי שלא חי בתקופה, על סמך מקורות אחרים** – מקור משני נכתב מאוחר יותר ומבוסס על מקורות אחרים, למשל ספר היסטוריה בימינו.
2. **ב. המאה ה-15** – המאה ה-15 = השנים 1401–1500.
3. **ב. עת עתיקה ← ימי הביניים ← עת חדשה** – עת עתיקה (עד 476), ימי הביניים, ואחריהם העת החדשה.
4. **ב. כדי לזהות מגמתיות ולהעריך עד כמה המקור אמין** – הכותב, הזמן, המטרה והקהל משפיעים על אמינות המקור.
5. **ב. ספר הקודש של הנוצרים, הכולל את הבשורות** – הברית החדשה כוללת את הבשורות, את איגרות פאולוס ועוד.
6. **ב. קונסטנטינוס** – קונסטנטינוס – צו מילאנו, 313 לספירה.
7. **ב. האמונה באל אחד שיש לו שלושה פנים: האב, הבן ורוח הקודש** – השילוש הוא עיקר אמונה נוצרי: האב, הבן ורוח הקודש.

- 8. **ב. הם נאלצו לעיתים להתפלל בסתר ונענשו על אמונתם** – לפני צו מילאנו נוצרים נרדפו בשל סירובם לעבוד את אלי רומא ואת הקיסר.
- 9. **ב. קונסטנטינופול** – ביזנטיון – האימפריה הרומית המזרחית, שבירתה קונסטנטינופול (עד 1453).
- 10. **ב. איכר הקשור לאדמת האדון, שעבד בה ושילם ביבול ובעבודה** – הצמית היה קשור לאדמה ולא יכול היה לעזוב אותה ללא רשות.
- 11. **ב. לארגן את בעלי המקצוע: לקבוע מחירים, איכות והכשרת שוליות** – הגילדה איגדה אומנים או סוחרים, קבעה כללים והכשירה שוליות.
- 12. **ב. נפילת קונסטנטינופול ב-1453** – היסטוריונים בוחרים תאריכי סיום שונים, למשל 1453 או 1492.

נכון / לא נכון

- 1. **לא נכון** – תיקון: ספר שנכתב בימינו על ימי הביניים הוא מקור משני.
- 2. **נכון**
- 3. **לא נכון** – תיקון: פאולוס (שאול מטרסוס) היה מפיץ הנצרות, שיצא למסעות וכתב איגרות לקהילות.
- 4. **נכון**
- 5. **נכון**
- 6. **לא נכון** – תיקון: נזירים עסקו בתפילה, בהעתקת ספרים, בלימוד, בחקלאות ובטיפול בחולים.

התאמת מושגים

1. ארכאולוגיה ← **ו** · 2. לפני הספירה (לפנה"ס) ← **ז** · 3. הבשורות ← **ב** · 4. טבילה ← **ג** · 5. סניור ← **ה** · 6. שבועת אמונים ← **ד** · 7. נידוי (חרם) ← **ח** · 8. רובע יהודי ← **א**

חלק ב' – מיומנויות (28 נקודות)

ציר זמן

1. מסעותיו של פאולוס להפצת הנצרות **(בערך 50 לספירה)**
2. רדיפת הנוצרים ברומא בימי הקיסר נירון **(64 לספירה)**
3. איסור הפולחן האלילי באימפריה בימי תאודוסיוס **(בערך 391 לספירה)**
4. השלמת בניית כנסיית איה סופיה בקונסטנטינופול בימי יוסטיניאנוס **(537 לספירה)**
5. הצלבנים כובשים את ירושלים ומקימים את ממלכת ירושלים **(1099 לספירה)**
6. גירוש היהודים מאנגליה **(1290 לספירה)**
7. פרוץ מגפת המוות השחור באירופה **(1347 לספירה)**
8. נפילת קונסטנטינופול **(1453 לספירה)**

ניתוח מקור

13. האם זהו מקור ראשוני או משני? והאם אפשר להשתמש בו כראיה היסטורית? הסבירו.
תשובה מצופה: הקטע כתוב כמו מקור ראשוני – יומן של נזיר שחי בתקופה ומספר על חייו. אבל המבחן מציין שזהו מקור דמיוני שנכתב לתרגול, ולכן אי אפשר להשתמש בו כראיה היסטורית. היסטוריון היה צריך לבדוק מי כתב אותו ומתי, ולהשוות למקורות אמיתיים מהתקופה.

14. ציינו שלושה תפקידים של המנזר שמופיעים במקור.
תשובה מצופה: 1) תפילה – הנזירים קמים לתפילה לפני עלות השחר; 2) העתקת ספרים וקישוטם בחדר

הכתיבה; 3) חקלאות – עבודה בכרם ובגן הירק; 4) הכנסת אורחים וטיפול בחולים ובעוברי דרך. (כל שלושה – 4 נק׳.)

15. הסבירו מדוע העתקת הספרים במנזרים הייתה חשובה לתרבות של ימי הביניים.
תשובה מצופה: בימי הביניים עוד לא הייתה מכונת דפוס (היא הופיעה רק בערך ב-1450), וכל ספר הועתק בעבודת יד. המנזרים היו מן המקומות המעטים שבהם אנשים ידעו לקרוא ולכתוב. בזכות ההעתקה נשמרו כתבי קודש וגם ספרים עתיקים בלטינית שאחרת היו אובדים. כך היו המנזרים מרכזים של לימוד וידע, ובזכותם הידע עבר לדורות הבאים.

משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית

מלמעלה למטה: **מלך ← אצילים / סניורים גדולים ← אבירים ← איכרים וצמיתים**

16. השלימו את שתי השכבות החסרות בפירמידה. הסבירו מדוע הפירמידה צרה למעלה ורחבה למטה.
תשובה מצופה: השכבות: מלך (למעלה); אבירים (שכבה שלישית). הפירמידה צרה למעלה כי היה מלך אחד ומספר קטן של אצילים בעלי כוח ואדמה רבה, ורחבה למטה כי רוב האוכלוסייה – איכרים וצמיתים – הייתה בתחתית, עם מעט זכויות. (2 נק׳ לשכבות, 2 נק׳ להסבר.)

17. הסבירו את העיקרון ׳אדמה תמורת שירות׳ שעליו נשענה השיטה הפיאודלית. תנו דוגמה מהפירמידה.
תשובה מצופה: בשיטה הפיאודלית כמעט לא היה כסף, ולכן האדמה הייתה המשאב החשוב. אדון (סניור) העניק אדמה (פיאוד) לווסל, והווסל נשבע לו שבועת אמונים והתחייב לשרת אותו, בעיקר בשירות צבאי. דוגמה: המלך נתן אחוזות לאצילים והם סיפקו לו לוחמים; אביר קיבל אדמה מאציל ונלחם למענו. הצמיתים עיבדו את האדמה וקיבלו הגנה.

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)

שאלות קצרות

18. ציינו שלושה סוגים שונים של מקורות שבהם משתמש היסטוריון, ותנו דוגמה לכל אחד.
תשובה מצופה: 1) מקור כתוב – מכתב, יומן, חוק או צו; 2) ממצא ארכאולוגי – כלי חרס, כלי עבודה, שרידי בית; 3) מטבע; 4) מבנה – כנסייה, טירה, חומה; 5) אמנות – ציור, פסיפס; 6) מקור בעל-פה – סיפור או עדות שעברו מדור לדור. (שלושה סוגים עם דוגמאות.)

19. תארו את מבנה הכנסייה הנוצרית: מי עמד בראשה ומי היו בעלי התפקידים מתחתיו?
תשובה מצופה: בראש הכנסייה במערב עמד האפיפיור – הבישוף של רומא. מתחתיו היו הבישופים, שכל אחד מהם הנהיג את הכנסייה באזור (בישופות). מתחת לבישופים היו הכמרים, שהובילו את הקהילה בכנסייה המקומית, ערכו טקסים כמו טבילה ודרשו בפני המאמינים. בבסיס עמדה קהילת המאמינים.

20. תארו שני מאפיינים של האימפריה הביזנטית.
תשובה מצופה: 1) היא המשך האימפריה הרומית במזרח, ושרדה עד 1453 – כאלף שנים אחרי נפילת רומא המערבית; 2) בירתה קונסטנטינופול; 3) השפה בה הייתה יוונית והכנסייה בה הפכה לכנסייה האורתודוקסית; 4) הקיסר יוסטיניאנוס, שבימיו נבנתה כנסיית איה סופיה. (כל שניים.)

21. ציינו שתי תוצאות של מסעי הצלב.
תשובה מצופה: 1) התפתחות המסחר בין אירופה למזרח – סחורות כמו תבלינים ובדים; 2) מפגש בין תרבויות

והעברת ידע; 3) הקמת ממלכת ירושלים הצלבנית ב-1099; 4) קהילות יהודיות באירופה (למשל בערי הריין ב-1096) נפגעו קשות. (כל שתיים.)

שאלה מורחבת – בחרו אחת

שאלה א סיבה ותוצאה: הסבירו מדוע הייתה לכנסייה עוצמה רבה כל כך בימי הביניים, ומה היו התוצאות של עוצמה זו על חיי האנשים. התייחסו לפחות לשלושה גורמים או תוצאות.
תשובה מצופה: בימי הביניים הייתה הכנסייה המוסד החזק ביותר באירופה. סיבה ראשונה: רוב האנשים היו מאמינים, ולפי האמונה הנוצרית הכנסייה הייתה הדרך לגאולה, ולכן לדבריה הייתה השפעה גדולה. סיבה שנייה: לכנסייה היו אדמות רבות והיא גבתה מעשר – עשירית מהיבול או מההכנסה – וכך הייתה עשירה. סיבה שלישית: אנשי הדת היו כמעט היחידים שידעו קרוא וכתוב, והמנזרים היו מרכזי ידע. התוצאות: האפיפיור יכול היה להשפיע אפילו על מלכים, למשל באמצעות נידוי (חרם); האפיפיור הכתיר את קרל הגדול לקיסר ב-800 וקרא ב-1095 למסע הצלב; חיי היום-יום של האנשים נקבעו לפי לוח החגים והטקסים של הכנסייה. לסיכום, אמונה, עושר וידע הפכו את הכנסייה למרכז החיים בימי הביניים.

שאלה ב השוואה: השוו בין החיים באחוזה הפיאודלית בכפר לבין החיים בעיר מימי הביניים (מהמאה ה-11 והלאה). התייחסו לשלושה תבחינים לפחות (למשל: עיסוק, חופש, מי שולט, כלכלה).
תשובה מצופה: באחוזה ובעיר חיו בימי הביניים בדרכים שונות. עיסוק: באחוזה רוב האנשים היו איכרים וצמיתים שעבדו בחקלאות, ואילו בעיר עסקו אומנים וסוחרים במלאכה ובמסחר. חופש: הצמית היה קשור לאדמה ולא יכול היה לעזוב אותה בלי רשות האדון, ואילו בני העיר (הבורגנים) היו חופשיים יותר לנוע ולבחור את עיסוקם. שלטון: באחוזה שלט הסניור, ואילו בערים רבות קיבלו התושבים זכויות לנהל את ענייניהם, והגילדות קבעו כללים לבעלי המקצוע. כלכלה: האחוזה ייצרה בעיקר את מה שהיא צריכה בעצמה ושילמו ביבול ובעבודה, ואילו בעיר השתמשו בכסף, ובשווקים וביריד נקנו ונמכרו סחורות. דמיון: גם בכפר וגם בעיר הכנסייה הייתה חלק מרכזי בחיים.

מחוון לשאלת ההרחבה

קריטריון	נק׳	רמות
ידע היסטורי מדויק (עובדות, מושגים, תאריכים)	4	מלא: 4 – עובדות ומושגים נכונים ומפורטים · חלקי: 2–3 – חלק מהעובדות נכונות או כלליות · אין: 0–1 – אין ידע רלוונטי
מענה למשימה (שלושה גורמים או תוצאות / שלושה תבחינים)	4	מלא: 4 – שלושה גורמים/תוצאות או שלושה תבחינים מוסברים · חלקי: 2–3 – שניים בלבד או הסבר חלקי · אין: 0–1 – לא עונה על המשימה
הסבר וקישור (מילות קישור: לכן, בגלל, לעומת, ואילו)	2	מלא: 2 – הקשר בין הסיבה לתוצאה / ההשוואה ברורים · חלקי: 1 – רשימה ללא קישור · אין: 0
מבנה ובהירות (פתיחה, גוף, סיכום; משפטים שלמים)	2	מלא: 2 – פסקה מאורגנת וברורה · חלקי: 1 – מאורגנת בחלקה · אין: 0 – לא ברורה

לוודא:

- מסעות פאולוס מתוארכים 'בערך 50 לספירה' – המסעות נמשכו בערך בשנים 46–57; לוודא שהניסוח 'בערך' מתאים.
- איסור הפולחן האלילי בימי תאודוסיוס – סדרת חוקים בשנים 391–392; מובא כ'בערך 391'.

- איה סופיה: הבנייה הושלמה וההקדשה הייתה ב-537 לספירה.
- יומן הנזיר הוא מקור דמיוני לתרגול – לוודא שהתלמידים מבינים שאינו מקור היסטורי אמיתי (שאלה 1 בודקת זאת).
- בשאלת ההשוואה עיר/אחוזה – 'זכויות לערים' (כתבי זכויות) הן הכללה; המצב השתנה מעיר לעיר.

עותק המבחן

הוראות

- משך המבחן: 90 דקות. במבחן שלושה חלקים – ענו על כל השאלות בחלקים א׳ וב׳ ועל השאלות בחלק ג׳ לפי ההוראות.
- קראו כל שאלה עד סופה לפני שאתם עונים.
- בשאלות האמריקאיות הקיפו תשובה נכונה אחת בלבד.
- בשאלה המורחבת בחלק ג׳ בחרו שאלה אחת מתוך שתיים וענו עליה במשפטים שלמים.
- כתבו בכתב ברור. אפשר לחזור לשאלות שדילגתם עליהן – בדקו בסוף שעניתם על הכול.
- בהצלחה! ☘

חלק	נקודות	ניקוד שקיבלתי
חלק א׳ – ידע (44 נקודות)	44	
חלק ב׳ – מיומנויות (28 נקודות)	28	
חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)	28	
סה״כ	**100**	

חלק א׳ – ידע (44 נקודות)

בחלק זה תבדקו את הידע שלכם במושגים, באירועים ובתאריכים מרכזיים מכל שלושת הנושאים. ענו על כל השאלות.

שאלות רב-ברירה

24 נק׳

הקיפו את התשובה הנכונה (2 נקודות לכל שאלה).

1. מהו מקור משני? 2

◯ א. מקור שנכתב מאוחר יותר בידי מי שלא חי בתקופה, על סמך מקורות אחרים

◯ ב. מכתב שכתב חייל בזמן הקרב

◯ ג. מטבע שנמצא בחפירה

◯ ד. יומן של נזיר מימי הביניים

2. באיזו מאה נמצאת השנה 1453 לספירה? 2

◯ א. המאה ה-14

◯ ב. המאה ה-15

◯ ג. המאה ה-16

◯ ד. המאה ה-13

3. לפי חלוקה מקובלת, מהו הסדר הנכון של התקופות? 2

◯ א. ימי הביניים ← עת עתיקה ← עת חדשה

◯ ב. עת עתיקה ← ימי הביניים ← עת חדשה

◯ ג. עת חדשה ← עת עתיקה ← ימי הביניים

◯ ד. עת עתיקה ← עת חדשה ← ימי הביניים

4. מדוע חשוב לבדוק מתי ובשביל מי נכתב מקור? 2

◯ א. כדי לדעת כמה עמודים יש בו

◯ ב. כדי לזהות מגמתיות ולהעריך עד כמה המקור אמין

◯ ג. כדי לדעת באיזו שפה לקרוא אותו

◯ ד. אין לכך חשיבות

5. מהי הברית החדשה? 2

◯ א. ספר החוקים של האימפריה הרומית

◯ ב. ספר הקודש של הנוצרים, הכולל את הבשורות

◯ ג. רשימת האפיפיורים

◯ ד. יומן של קונסטנטינוס

6. מי היה הקיסר שהעניק לנוצרים חופש פולחן ותמך בנצרות? 2

◯ א. נירון

◯ ב. קונסטנטינוס

◯ ג. יוסטיניאנוס

◯ ד. קרל הגדול

7. לפי האמונה הנוצרית, מהו השילוש? 2

◯ א. שלושת המלכים של ימי הביניים

◯ ב. האמונה באל אחד שיש לו שלושה פנים: האב, הבן ורוח הקודש

◯ ג. שלוש הערים הקדושות לנצרות

◯ ד. שלוש השכבות בחברה הפיאודלית

8. מה אפיין את הנוצרים בתקופת הרדיפות, למשל בימי הקיסר דיוקלטיאנוס? 2

◯ א. הם שלטו באימפריה

◯ ב. הם נאלצו לעיתים להתפלל בסתר ונענשו על אמונתם

◯ ג. הם היו פטורים ממסים

◯ ד. הם בחרו את הקיסר

9. מה הייתה בירת האימפריה הביזנטית? 2

◯ א. רומא

◯ ב. קונסטנטינופול

◯ ג. ירושלים

◯ ד. פריז

10. מה היה מעמדו של צמית? 2

◯ א. אדם חופשי שעבר מעיר לעיר

◯ ב. איכר הקשור לאדמת האדון, שעבד בה ושילם ביבול ובעבודה

◯ ג. לוחם רכוב שהתאמן בנשק

◯ ד. איש דת שחי במנזר

11. מה היה תפקידה של גילדה בעיר בימי הביניים? 2

◯ א. לגייס אבירים למסעי הצלב

◯ ב. לארגן את בעלי המקצוע: לקבוע מחירים, איכות והכשרת שוליות

◯ ג. לגבות מעשר עבור הכנסייה

◯ ד. לבחור את המלך

12. איזה אירוע נחשב לאחת מנקודות הסיום האפשריות של ימי הביניים? 2

◯ א. הכתרת קרל הגדול

◯ ב. נפילת קונסטנטינופול ב-1453

◯ ג. הפילוג הגדול

◯ ד. צו מילאנו

נכון / לא נכון

12 נק'

סמנו ✔ ליד משפט נכון ו-✘ ליד משפט שגוי. תקנו כל משפט שגוי כך שיהיה נכון (2 נקודות לכל משפט).

#	משפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	ספר שנכתב בימינו על אבירי ימי הביניים הוא מקור ראשוני.	◯ נכון ◯ לא נכון	
2	שנת 0 אינה קיימת: אחרי שנת 1 לפנה"ס באה שנת 1 לספירה.	◯ נכון ◯ לא נכון	
3	פאולוס היה אחד מקיסרי רומא.	◯ נכון ◯ לא נכון	
4	בשנת 1054 התפלגה הכנסייה לכנסייה קתולית במערב ולכנסייה אורתודוקסית במזרח.	◯ נכון ◯ לא נכון	
5	קרל הגדול הוכתר לקיסר בידי האפיפיור בשנת 800 לספירה.	◯ נכון ◯ לא נכון	
6	נזירים בימי הביניים עסקו בעיקר במלחמות ובכיבוש ארצות.	◯ נכון ◯ לא נכון	

התאמת מושגים

8 נק'

מתחו קו בין כל מושג להגדרה המתאימה לו (נקודה לכל התאמה).

מושג	אות	הגדרה
1. ארכאולוגיה		א. שכונה בעיר שבה גרו יהודים יחד

2. לפני הספירה (לפנה״ס)		ב. הספרים בברית החדשה המספרים על חיי ישו ותורתו לפי האמונה הנוצרית
3. הבשורות		ג. טקס נוצרי של כניסה לאמונה באמצעות מים
4. טבילה		ד. הבטחה חגיגית של ווסל לשרת את אדונו
5. סניור		ה. אדון שמעניק אדמה לווסל תמורת נאמנות ושירות
6. שבועת אמונים		ו. חקר העבר באמצעות ממצאים מחפירות
7. נידוי (חרם)		ז. השנים שלפני הלידה המסורתית של ישו
8. רובע יהודי		ח. עונש של הכנסייה – הרחקת אדם מהקהילה הנוצרית

חלק ב׳ – מיומנויות (28 נקודות)

בחלק זה תתרגלו מיומנויות של היסטוריונים: סידור אירועים על ציר הזמן, קריאה וניתוח של מקור והבנה של תרשים. ענו על כל השאלות.

ציר זמן

8 נק׳

סדרו את האירועים לפי סדר התרחשותם – מספר 1 לאירוע המוקדם ביותר (נקודה לכל אירוע במקומו).

אירוע	מספר בסדר (1 = המוקדם)
גירוש היהודים מאנגליה	
פרוץ מגפת המוות השחור באירופה	
מסעותיו של פאולוס להפצת הנצרות	
רדיפת הנוצרים ברומא בימי הקיסר נירון	
הצלבנים כובשים את ירושלים ומקימים את ממלכת ירושלים	
נפילת קונסטנטינופול	
השלמת בניית כנסיית איה סופיה בקונסטנטינופול בימי יוסטיניאנוס	
איסור הפולחן האלילי באימפריה בימי תאודוסיוס	

ניתוח מקור

12 נק׳

קראו את המקור וענו על השאלות שאחריו (4 נקודות לכל שאלה).

מקור דמיוני לתרגול

מתוך יומנו של האח אנסלם, נזיר במנזר בצרפת, שנת 1120 (מקור דמיוני)

קמתי לפני עלות השחר לתפילה הראשונה יחד עם כל האחים. אחר כך ישבתי בחדר הכתיבה והמשכתי להעתיק את ספר התהלים. העבודה איטית: עמוד אחד לוקח לי יום שלם, והאצבעות קופאות מקור. בצהריים עבדו האחים הצעירים בכרם ובגן הירק. לפני השקיעה הגיעו לשער המנזר שני עוברי דרך עייפים ואיכר חולה מהכפר הסמוך. נתנו להם לחם, מרק ומיטה. אב המנזר אמר לנו: ׳מי שעובד ומתפלל – משרת את האל׳. בערב חזרתי לחדר הכתיבה לקשט את האות הראשונה בצבע זהב.

13. האם זהו מקור ראשוני או משני? והאם אפשר להשתמש בו כראיה היסטורית? הסבירו. 4

14. ציינו שלושה תפקידים של המנזר שמופיעים במקור. 4

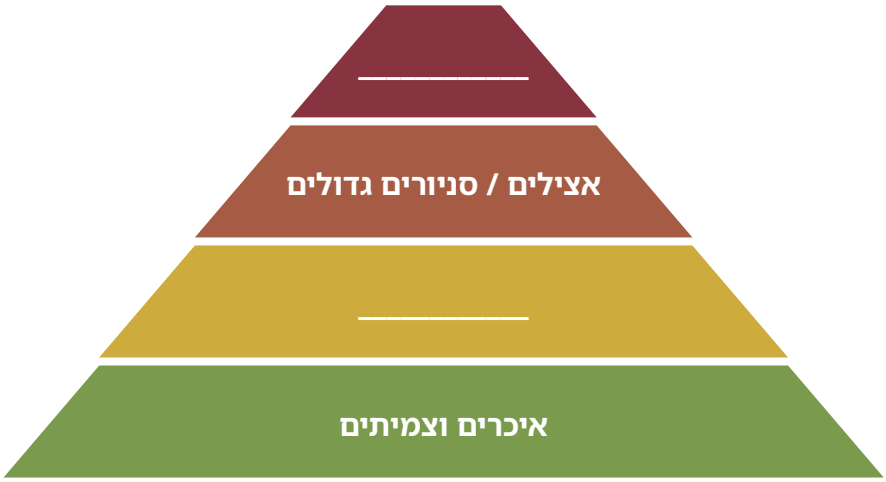
15. הסבירו מדוע העתקת הספרים במנזרים הייתה חשובה לתרבות של ימי הביניים. 4

משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית

8 נק׳

עיינו בתרשים הפירמידה וענו על השאלות (4 נקודות לכל שאלה).

לפניכם פירמידה של ארבע שכבות בחברה הפיאודלית, מהחזקה (למעלה) אל הרחבה (למטה). השלימו את השכבות החסרות במקומות הריקים, ואז ענו על השאלות.

16. השלימו את שתי השכבות החסרות בפירמידה. הסבירו מדוע הפירמידה צרה למעלה ורחבה למטה. 4

17. הסבירו את העיקרון ׳אדמה תמורת שירות׳ שעליו נשענה השיטה הפיאודלית. תנו דוגמה מהפירמידה. 4

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)

בחלק זה תכתבו תשובות במילים שלכם. ענו על כל ארבע השאלות הקצרות, ובחרו שאלה מורחבת אחת מתוך שתיים. כתבו במשפטים שלמים.

שאלות קצרות

16 נק׳

ענו על כל השאלות ב-2–4 משפטים (4 נקודות לכל שאלה).

18. ציינו שלושה סוגים שונים של מקורות שבהם משתמש היסטוריון, ותנו דוגמה לכל אחד. 4

19. תארו את מבנה הכנסייה הנוצרית: מי עמד בראשה ומי היו בעלי התפקידים מתחתיו? 4

20. תארו שני מאפיינים של האימפריה הביזנטית. 4

21. ציינו שתי תוצאות של מסעי הצלב. 4

שאלה מורחבת – בחרו אחת

12 נק׳

בחרו שאלה אחת מתוך השתיים וענו עליה בפסקה של 6–8 משפטים (12 נקודות).

בחרו שאלה אחת וענו עליה.

◯ **שאלה א (סיבה ותוצאה): סיבה ותוצאה: הסבירו מדוע הייתה לכנסייה עוצמה רבה כל כך בימי הביניים, ומה היו התוצאות של עוצמה זו על חיי האנשים. התייחסו לפחות לשלושה גורמים או תוצאות.**

◯ **שאלה ב (השוואה): השוואה: השוו בין החיים באחוזה הפיאודלית בכפר לבין החיים בעיר מימי הביניים (מהמאה ה-11 והלאה). התייחסו לשלושה תבחינים לפחות (למשל: עיסוק, חופש, מי שולט, כלכלה).**

רגע אחרי המבחן: השאלה שהכי הצלחתי בה: _____ · נושא שארצה לחזור עליו: _____